BỒI DƯỠNG KỸ NĂNG ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG DẠY HỌC CHO GIẢNG VIÊN TRƯỜNG SĨ QUAN CHÍNH TRỊ HIỆN NAY

Nguyễn Huy Điểm, Phạm Văn Long
Khoa Triết học Mác - Lênin, Trường Sĩ quan Chính trị, Bộ Quốc phòng

Tóm tắt: *Trước yêu cầu đẩy mạnh chuyển đổi số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong giáo dục, bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI cho giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị là vấn đề có ý nghĩa thiết thực, vừa góp phần đổi mới dạy học, vừa bảo đảm định hướng chính trị, tư tưởng và an toàn thông tin. Trên cơ sở nghiên cứu tài liệu, khảo sát thực tiễn và phân tích kết quả, bài viết làm rõ vai trò, đánh giá thực trạng kỹ năng ứng dụng AI của giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao năng lực nghề nghiệp của giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị và hiệu quả ứng dụng AI trong dạy học.*

Từ khóa: *Dạy học; giảng viên; kỹ năng; trí tuệ nhân tạo; Trường Sĩ quan Chính trị.*

DEVELOPING ARTIFICIAL INTELLIGENCE APPLICATION SKILLS IN TEACHING FOR LECTURERS AT THE POLITICAL OFFICER CANDIDATE SCHOOL TODAY

Abstract: *In response to the growing requirements for digital transformation and the application of artificial intelligence (AI) in education, developing AI application skills among lecturers at the Political Officer Candidate School is of practical significance, contributing to the renewal of teaching while ensuring political and ideological orientation and information security. Based on a review of relevant literature, an empirical survey, and analysis of the findings, this article clarifies the role of AI application skills and assesses the current state of such skills among lecturers at the Political Officer Candidate School. On this basis, the article proposes several solutions to enhance lecturers' professional competencies and improve the effectiveness of AI application in teaching.*

Keywords: *Teaching; lecturers; skills; artificial intelligence; Political Officer Candidate School.*

Nhận bài: 08/09/2026 Phản biện: 09/10/2026 Duyệt đăng: 12/10/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo, đặc biệt là AI tạo sinh, đang tác động sâu rộng đến giáo dục đại học, đặt ra yêu cầu đổi mới nội dung, phương pháp dạy học và phát triển năng lực số của đội ngũ giảng viên, phù hợp với chủ trương đẩy mạnh khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số được xác định trong Nghị quyết số 57-NQ/TW và Nghị quyết số 71-NQ/TW của Bộ Chính trị. Đối với Trường Sĩ quan Chính trị, việc ứng dụng AI trong dạy học vừa tạo điều kiện nâng cao chất lượng đào tạo, vừa đặt ra những yêu cầu đặc thù về kiểm chứng thông tin, bảo đảm định hướng chính trị, tư tưởng, đạo đức học thuật và an toàn, bảo mật thông tin do đặc điểm đào tạo cán bộ chính trị cho Quân đội. Vì vậy, bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI cho giảng viên là yêu cầu cấp thiết nhằm nâng cao năng lực nghề nghiệp, phát huy hiệu quả của công nghệ trong dạy học, đồng thời, bảo đảm vai trò chủ đạo của giảng viên và những nguyên tắc đặc thù của giáo dục, đào tạo.

II. NỘI DUNG

2.1. Vai trò của bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học đối với giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị

Bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI trong dạy học là quá trình có mục đích, có kế hoạch nhằm giúp giảng viên hình thành và phát triển khả năng lựa chọn, khai thác, kiểm soát và đánh giá công cụ AI phù hợp với mục tiêu, nội dung và đối tượng dạy học. Kỹ năng này không chỉ thể hiện ở khả năng sử dụng công nghệ mà còn là sự kết hợp giữa tri thức công nghệ, tri thức sư phạm và tri thức chuyên môn, phù hợp với mô hình TPACK và Khung năng lực AI dành cho giáo viên của UNESCO. Trước hết, bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI góp phần nâng cao chất lượng dạy học thông qua hỗ trợ giảng viên thiết kế bài giảng, phát triển học liệu, xây dựng tình huống, câu hỏi và công cụ kiểm tra, đánh giá. Đồng thời, quá trình này góp phần đổi mới phương pháp dạy học, tăng cường tính tương tác, khả năng cá thể hóa hoạt động học tập và sử dụng hiệu quả thời gian chuyên môn của giảng viên. Đối với Trường Sĩ quan Chính trị, bồi dưỡng kỹ năng AI còn có ý nghĩa quan trọng trong nâng cao năng lực kiểm chứng, thẩm định và xử lý thông tin, hạn chế sự phụ thuộc vào nội dung do AI tạo ra. Qua đó, giảng viên có khả năng chủ động phát hiện, loại bỏ những thông tin thiếu chính xác, phiến diện hoặc không phù hợp với quan điểm, đường lối của Đảng và yêu cầu đào tạo cán bộ chính trị. Bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI cũng góp phần nâng cao ý thức trách

nhiệm trong bảo đảm an toàn, bảo mật thông tin, đạo đức học thuật và sử dụng công nghệ đúng quy định. Thông qua hoạt động dạy học, giảng viên đồng thời hình thành cho học viên năng lực khai thác AI có trách nhiệm, phục vụ học tập và nhiệm vụ công tác sau khi tốt nghiệp. Vì vậy, bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI là một nội dung quan trọng trong phát triển năng lực nghề nghiệp của giảng viên, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nhưng vẫn bảo đảm vai trò chủ đạo của người dạy, định hướng chính trị, tư tưởng và yêu cầu đặc thù của nhà trường quân đội.

2.2. Thực trạng bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học cho giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị

Thời gian qua, công tác bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI trong dạy học cho giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị đã được cấp ủy, chỉ huy các cấp quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và từng bước gắn với yêu cầu chuyển đổi số trong giáo dục, đào tạo: "Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục được quan tâm xây dựng, bồi dưỡng, có trình độ, phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; từng bước chuẩn hóa trình độ ngoại ngữ, công nghệ thông tin; số lượng giảng viên giỏi tăng 6,1% so với nhiệm kỳ trước" . Nhận thức của đội ngũ giảng viên về vai trò, khả năng hỗ trợ của AI đối với hoạt động chuyên môn có chuyển biến tích cực; nhiều giảng viên đã chủ động tìm hiểu, tự học và bước đầu khai thác các công cụ AI phục vụ chuẩn bị bài giảng, tìm kiếm, hệ thống hóa tư liệu, xây dựng câu hỏi, tình huống và thiết kế hoạt động học tập. Hoạt động bồi dưỡng được triển khai với nhiều hình thức như tập huấn, hội thảo, sinh hoạt chuyên môn, giảng kinh nghiệm, kiểm tra giảng, dự giảng, qua đó, tạo điều kiện để giảng viên tiếp cận những phương thức khai thác công nghệ mới. Nội dung bồi dưỡng từng bước chuyển từ nhận biết công cụ sang hướng dẫn cách vận dụng AI vào một số nhiệm vụ cụ thể của quá trình dạy học. Cùng với đó, cơ sở vật chất, hạ tầng công nghệ thông tin, hệ thống phòng học đa phương tiện và học liệu số tiếp tục được quan tâm đầu tư, tạo nền tảng thuận lợi cho ứng dụng AI. Một bộ phận giảng viên, nhất là những giảng viên có khả năng tiếp cận nhanh với công nghệ, đã bước đầu phát huy tính chủ động, sáng tạo, vận dụng AI để đổi mới cách thức chuẩn bị và tổ chức bài giảng. Thông qua quá trình bồi dưỡng và thực hành, giảng viên từng bước nhận thức rõ hơn yêu cầu kiểm chứng thông tin, lựa chọn công cụ phù hợp và sử dụng AI với tinh thần trách nhiệm. Những kết quả đó cho thấy Nhà trường đã hình thành những tiền đề cần thiết về nhận thức, đội ngũ, cơ sở vật chất và môi trường chuyên môn để tiếp tục nâng cao chất lượng bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI trong dạy học.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI cho giảng viên vẫn còn những hạn chế nhất định. Trình độ và kỹ năng ứng dụng AI giữa các giảng viên chưa đồng đều; việc sử dụng còn thiên về khai thác những chức năng thông thường, trong khi năng lực tích hợp AI vào thiết kế dạy học, kiểm tra, đánh giá và kiểm chứng thông tin chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu: "Lãnh đạo, chỉ đạo đổi mới, nâng cao chất lượng dạy - học có thời điểm chưa quyết liệt; xây dựng chương trình đào tạo có nội dung thiếu đồng bộ" . Nội dung bồi dưỡng chưa thật sự hệ thống, chưa hình thành khung kỹ năng và tiêu chí đánh giá thống nhất; phương thức bồi dưỡng ở một số thời điểm còn nặng về giới thiệu công cụ, chưa gắn chặt với nhiệm vụ và sản phẩm dạy học cụ thể. Việc phát huy vai trò của giảng viên nòng cốt và tổ chức học tập đồng nghiệp chưa thường xuyên. Quy định về sử dụng AI trong dạy học, nhất là yêu cầu kiểm chứng thông tin, bảo vệ dữ liệu và bảo đảm an toàn, bảo mật cần tiếp tục hoàn thiện. Bên cạnh đó, hạ tầng kỹ thuật, nguồn lực đầu tư và đội ngũ có chuyên môn sâu về AI trong giáo dục có mặt còn hạn chế.

2.3. Giải pháp bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học cho giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay

Sự phát triển nhanh của AI đang làm thay đổi phương thức tiếp cận, xử lý và tổ chức tri thức, đồng thời đặt ra yêu cầu mới đối với năng lực nghề nghiệp của giảng viên. Đối với Trường Sĩ quan Chính trị, yêu cầu này không chỉ dừng ở khả năng sử dụng công cụ AI mà phải hướng đến năng lực tích hợp AI vào thiết kế, tổ chức và đánh giá dạy học, đồng thời, kiểm chứng thông tin, bảo đảm định hướng chính trị, tư tưởng và an toàn, bảo mật. Vì vậy, bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI cần được tiến hành thường xuyên, có hệ thống, phù hợp với đặc điểm chuyên môn của từng nhóm giảng viên và gắn chặt với nhiệm vụ dạy học thực tiễn của Nhà trường. Cụ thể:

Một là, nâng cao nhận thức và trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy, cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị và đội ngũ giảng viên về bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng AI trong dạy học. Đây là giải pháp có ý nghĩa định hướng, tạo cơ sở thống nhất về nhận thức và hành động trong toàn Nhà trường. Trước

hết, cần quán triệt đầy đủ chủ trương của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng và các quy định của Nhà trường về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và ứng dụng AI trong giáo dục, đào tạo: "Quán triệt, thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị và phương châm "Chất lượng đào tạo của nhà trường là khả năng sẵn sàng chiến đấu của đơn vị", chủ trương về chuẩn hóa, hiện đại hóa giáo dục, đào tạo của QUTW. Coi trọng thực hành, thực tập tại đơn vị cơ sở; thực hiện hiệu quả các đề án về giáo dục, đào tạo " . Nội dung tuyên truyền, giáo dục phải làm rõ AI là công cụ hỗ trợ, không thay thế vai trò chủ thể của giảng viên; việc ứng dụng AI chỉ có giá trị khi phục vụ mục tiêu giáo dục, nâng cao chất lượng dạy học và được đặt dưới sự kiểm soát của con người. Cùng với nhận thức về lợi ích, cần giúp giảng viên nhận diện đầy đủ những rủi ro của AI như thông tin không chính xác, nội dung thiếu căn cứ, thiên lệch, vi phạm bản quyền, gian lận học thuật và nguy cơ mất an toàn, lộ, lọt thông tin. Nội dung này cần được lồng ghép vào sinh hoạt cấp ủy, hội nghị cán bộ, sinh hoạt khoa, bộ môn, hội thảo khoa học, tập huấn chuyên môn và hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng. Đồng thời, cấp ủy, chỉ huy và cán bộ khoa, bộ môn cần thể hiện vai trò nêu gương, khuyến khích sáng kiến, tạo môi trường thuận lợi cho giảng viên thử nghiệm có kiểm soát.

Hai là, xây dựng khung kỹ năng và chương trình bồi dưỡng ứng dụng AI phù hợp với đặc điểm, nhiệm vụ của giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị. Xác định rõ những kỹ năng mà giảng viên phải hình thành và mức độ cần đạt ở từng giai đoạn. Trên cơ sở tham khảo Khung năng lực AI dành cho giáo viên của UNESCO và mô hình TPACK, Nhà trường có thể xây dựng khung kỹ năng theo các nhóm cơ bản: nhận thức và đạo đức số; lựa chọn, khai thác và kiểm soát công cụ AI; thiết kế dạy học có sự hỗ trợ của AI; tổ chức hoạt động học tập, kiểm tra và đánh giá; kiểm chứng thông tin, bảo đảm định hướng chính trị, tư tưởng và an toàn, bảo mật. Mỗi nhóm kỹ năng cần được cụ thể hóa thành các yêu cầu từ mức cơ bản đến thành thạo và sáng tạo, gắn với những sản phẩm có thể quan sát, đánh giá trong thực tiễn. Trên cơ sở khung kỹ năng, xây dựng chương trình bồi dưỡng theo mô-đun, có sự phân hóa giữa giảng viên mới tiếp cận AI, giảng viên đã có kinh nghiệm và giảng viên nòng cốt có khả năng hướng dẫn đồng nghiệp. Nội dung cũng cần được điều chỉnh theo đặc điểm từng khoa, bộ môn; giảng viên các môn lý luận chính trị cần chú trọng kỹ năng kiểm chứng nguồn và định hướng tư tưởng, trong khi giảng viên các môn nghiệp vụ công tác đảng, công tác chính trị cần tăng cường thiết kế tình huống, mô phỏng và tổ chức hoạt động thực hành. Trước mỗi khóa bồi dưỡng cần tiến hành khảo sát nhu cầu, đánh giá trình độ đầu vào để xác định nội dung và mức độ phù hợp, tránh tổ chức bồi dưỡng đồng loạt, dàn trải. Chương trình cần bảo đảm sự cân đối giữa kiến thức về AI, kỹ năng sử dụng công cụ, kỹ năng sư phạm và trách nhiệm nghề nghiệp. Đồng thời, nội dung phải được cập nhật thường xuyên vì công nghệ AI thay đổi nhanh, tránh xây dựng chương trình chỉ dựa trên một số công cụ cụ thể.

Ba là, đổi mới phương thức bồi dưỡng theo hướng thực hành, trải nghiệm, lấy nhiệm vụ dạy học thực tế làm trung tâm. Chuyển mạnh từ phương thức bồi dưỡng chủ yếu cung cấp kiến thức, giới thiệu công cụ sang tổ chức cho giảng viên thực hành trên chính bài giảng, học phần và nhiệm vụ mà mình đảm nhiệm. Mỗi giảng viên có thể lựa chọn một bài giảng cụ thể để thực hành toàn bộ quy trình ứng dụng AI, từ xác định mục tiêu, xây dựng yêu cầu đối với công cụ, tìm kiếm và phát triển học liệu, thiết kế tình huống, câu hỏi, hoạt động học tập đến xây dựng phương án kiểm tra, đánh giá; trong từng khâu phải thực hiện kiểm chứng, điều chỉnh và chịu trách nhiệm về sản phẩm cuối cùng. Cần tổ chức các hoạt động thao giảng, dự giờ, phân tích bài giảng và phản hồi đồng nghiệp đối với sản phẩm có ứng dụng AI, qua đó, giúp giảng viên nhận diện điểm mạnh, hạn chế và điều chỉnh cách thức sử dụng công nghệ. Phát huy vai trò của giảng viên nòng cốt trong từng khoa, bộ môn để hình thành các nhóm học tập đồng nghiệp, chia sẻ kinh nghiệm, hỗ trợ xử lý tình huống và phổ biến những cách làm hiệu quả. Phương thức bồi dưỡng cần kết hợp linh hoạt giữa trực tiếp và trực tuyến, tập trung và tự học, học tập chính thức và học tập thông qua hoạt động chuyên môn hằng ngày. Đặc biệt, cần khuyến khích giảng viên xây dựng hồ sơ sản phẩm ứng dụng AI gồm bài giảng, học liệu, tình huống, câu hỏi và công cụ đánh giá đã được thẩm định để phục vụ chia sẻ và sử dụng chung. Sau mỗi hoạt động thực hành cần tổ chức phản hồi, rút kinh nghiệm và điều chỉnh, tạo thành chu trình liên tục giữa thực hành, đánh giá và cải tiến.

Bốn là, hoàn thiện quy chế, điều kiện bảo đảm và cơ chế kiểm tra, đánh giá kết quả bồi dưỡng

kỹ năng ứng dụng AI. Nhà trường cần xây dựng và ban hành hướng dẫn thống nhất về sử dụng AI trong dạy học, quy định rõ phạm vi sử dụng, trách nhiệm của giảng viên và học viên, nguyên tắc kiểm chứng thông tin, yêu cầu về trích dẫn, bản quyền và những loại dữ liệu không được đưa lên các nền tảng bên ngoài. Cùng với đó, cần từng bước xây dựng môi trường và nền tảng AI phù hợp với điều kiện thực tế, phát triển kho học liệu số được thẩm định về nội dung chuyên môn, chính trị, tư tưởng và bảo đảm an toàn thông tin. Cơ sở vật chất, đường truyền, thiết bị và nguồn kinh phí phục vụ bồi dưỡng cần được quan tâm đầu tư theo lộ trình, ưu tiên những điều kiện trực tiếp phục vụ nhiệm vụ dạy học. Về đánh giá, cần xây dựng bộ tiêu chí dựa trên khung kỹ năng đã xác định, kết hợp đánh giá kiến thức, bài thực hành, sản phẩm bài giảng, khả năng kiểm chứng thông tin, kết quả dự giờ và phản hồi của người học. Không nên đánh giá năng lực AI chỉ qua khả năng sử dụng một công cụ cụ thể mà phải chú trọng khả năng lựa chọn công cụ, tích hợp vào hoạt động dạy học và kiểm soát kết quả đầu ra. Kết quả bồi dưỡng cần được sử dụng làm một căn cứ trong đánh giá năng lực chuyên môn, xét thi đua và khuyến khích sáng kiến, đồng thời tạo cơ chế ghi nhận đối với những giảng viên có sản phẩm, mô hình hoặc cách làm hiệu quả. Thường xuyên kiểm tra, sơ kết, rút kinh nghiệm để cập nhật quy định và chương trình bồi dưỡng theo sự phát triển của công nghệ.

III. KẾT LUẬN

Bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học cho giảng viên Trường Sĩ quan Chính trị là yêu cầu khách quan, cần được triển khai thường xuyên, có hệ thống và gắn với yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo, phát triển năng lực số của đội ngũ và đặc thù nhiệm vụ của Nhà trường. Thời gian tới, cần tập trung xây dựng khung năng lực phù hợp, đổi mới nội dung và phương thức bồi dưỡng, hoàn thiện cơ chế quản lý, đánh giá và từng bước hình thành môi trường ứng dụng AI an toàn, hiệu quả. Thực hiện đồng bộ các yêu cầu trên sẽ tạo nền tảng để Trường Sĩ quan Chính trị chủ động thích ứng với sự phát triển của AI, nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ chính trị, góp phần xây dựng Nhà trường vững mạnh toàn diện, "Mẫu mực, tiêu biểu", đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị, Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ lần thứ XI nhiệm kỳ 2025-2030, Hà Nội, 2025.

Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XII, nhiệm kỳ 2025-2030, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2025.